

Peter Lybeck Christensen
Skolegade 45
6830 Nørre Nebel

Kystdirektoratet
J.nr. 23/07716-4
Ref. Martin Cenholt
Kjeldgaard
30-10-2023

**Dispensation til midlertidige gravarbejder inden for
klitfredningslinjen på ejendommen matr. nr. 162m og 163cc, Søgaard
Hgd., Holmsland Klit i Ringkøbing-Skjern Kommune**

Ansøgning

Du har den 11. oktober 2023 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 8 til at foretage gravearbejder inden for klitfredningslinjen på ejendommen matr. nr. 162m og 163cc, Søgaard Hgd., Holmsland Klit, Vesterledvej 11 og Sønder Klitvej 72, 6960 Hvide Sande, i Ringkøbing-Skjern Kommune. Du har ansøgt på vegne af ejeren af anlægget, og på fuldmagt fra ejerne af ejendommene.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 8, samt klitfredningsbekendtgørelsen² § 1, jf. § 4, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun klitfredningslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Dispensationen er meddelt på følgende *vilkår*:

- Efter endt gravearbejde, skal terrænet reetableres straks.
- Kørsel inden for klitfredningen skal begrænses til et minimum uden for lovligt anlagte veje.
- Området skal efterlades ryddeligt og reetableres til oprindelig tilstand.
- Eventuel overskudsjord fra gravearbejder/udgravning skal køres bort til en placering uden for de klitfredede arealer.
- Arealerne skal reetableres til oprindelig tilstand straks efter færdiggørelse af arbejdet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

² Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

- Arealerne, der berøres af anlægsarbejdet, skal reetableres straks efter arbejdets afslutning, enten ved tilbagelægning af afgravet tørv eller ved tilplantning med hjelme, således risiko for sandflugt undgås og arealernes naturlige karakter genskabes.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Ejendommene er beliggende i landzone indenfor klitfredningen syd for Hvide Sande og vest for Sønder Haurvig.

Figur 1. Ortofoto 2022. Det orange prikkede område markerer det klitfredet areal. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel.

Kystdirektoratet modtog den 11. oktober 2023 en ansøgning om dispensation til at foretage gravearbejder i klitten i forbindelse med udskiftning af kabler.

Af ansøgningen fremgår følgende om arbejderne:

Arelion skal have skiftet de søkabler, som går fra søbrøndene ved Vesterled og ud i Vesterhavet.

For at skifte dem skal der frigrave fra søbrøndene og frem til enden af borerøret, som er markeret på kortet, efter frigravningen vil det nordlige borerør blive forlænget så den kommer fri af klitten, skule det blive nødvendigt at gå lidt ind i klitten vil det blive

foretaget med grave kasse, for at lave så lidt skade som muligt, grave længden er ca. 10 m og 2 m i bredde.

Fra den sydlige brønd er der ca. 15 m. der skal frigraves i 2m bredde til enden af borrerøret.

Efter at arbejdet er afsluttet, vil der blive reetabler igen så synlige spor er væk
Det samme vil ske på den sydlige her er grave længden nok 15 m

Figur 2, kortbilag fra ansøgningen, der viser den mere præcise placering.

Ansøgningen er søgt fremmet, da der er tale om arbejder på infrastruktur, som er af hastende karakter. Der er fuldmagt fra ejerne af ejendommene.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra klitfredningslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger delvist i Natura 2000-område nr. 69, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 2.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Den nordlige rørledning ligger uden for Natura 2000 området, mens den sydlige rørledning ligger inden for Natura 2000 området og habitatområdet. Arealet er kortlagt som mosaikforekomst af naturtyperne grågrøn klit og klithede, som begge indgår i udpegningsgrundlaget. Klithede er en af habitatdirektivets prioriterede naturtyper. I betragtning af klitnatures store naturlige dynamik og indgrebs midlertidige karakter og ringe udstrækning vurderes naturtyperne ikke at blive væsentlig påvirket.

Fuglebeskyttelsesområdet ligger ca. 750m øst for det ansøgte og vurderes derfor ikke at blive påvirket væsentligt.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på afstanden til fuglebeskyttelsesområdet og projektets midlertidige karakter i en højdynamisk naturtype inden for habitatområdet. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter. Det bemærkes, at den nærliggende hvide klit kan være potentielt levested for markfirben, som er registreret 1,7 km nord for det ansøgte i 2005. De ansøgte gravearbejder vurderes dog konkret ikke at omfatte velegnede levesteder for arten, idet det fremgår af luftfotos og topografisk kort at den nordlige lokalitet er tilgroet med rynket rose, og den sydlige lokalitet ligger på en norøstvendt skråning, som vurderes uegnet som yngle- og rastepads for arten på grund af kølige mikroklimatiske forhold.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskädigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rastekområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for klitfredningslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

I den konkrete sag er der tale om nødvendige gravearbejder i forbindelse med udskiftning af eksisterende kabler. Kablerne fra henholdsvis sø- og land samles på det pågældende areal. Det er Kystdirektoratets vurdering, at der er tale om et samfundsmæssigt nødvendigt, stedbundet formål, hvor det ansøgte gravearbejde er tungtvejende i forhold til de generelle beskyttelsesinteresser i bestemmelsen.

Arealerne kan, efter endt gravearbejde, retableres til en tilstand svarende til den der før arbejderne udføres. Der er endvidere tale om, at der graves på mindre arealer, og anvendes gravekasser, i det omfang gravearbejderne får et større omfang end forventet.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på ovenstående baggrund, og efter en samlet vurdering, dispensation til at foretage gravearbejder, som ansøgt.

Med venlig hilsen

Martin Cenholt Kjeldgaard
Specialkonsulent
mackj@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Ringkøbing-Skjern Kommune, Land.by.kultur@rksk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Ringkøbing-Skjern, ringkoebing-skjern@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Midtvestjylland, midtvestjylland@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Ringkøbing-Skjern ringkoebing-skjern@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk og lht@nst.dk
- Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V., Henriette.Christiansen@skoleforeningen.org

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 8 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer. Formålet med bestemmelserne om klitfredning er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for klitfredningen. Der må heller ikke foretages gravearbejde, etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, arealerne må ikke afgræsses, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens § 8a. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af klitfredningsbekendtgørelsens⁴ § 1 fremgår, at det på de klitfredede arealer blandt andet ikke er tilladt at fjerne beplantning eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning, køre med motorkøretøjer uden for lovligt anlagte veje, at opstille telte og lignende eller at foretage gravearbejde, at cykle eller ride uden for lovligt anlagte veje.

Kystdirektoratet kan gøre undtagelse fra forbuddene, jf. § 4.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om klitfredningslinjen meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af klitfredningen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁵ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra klitfredningen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

³ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra klitfredningen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 69,
Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Vandranke (1831)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Stavsild (1103)	Majsild (1102)
	Odder (1355)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Majsild er ikke til stede i habitatområde H62. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Skarv (T)	Rørdrum (Y)
	Skestork (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Gravand (T)
	Knarand (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Krikand (T)	Hvinand (T)
	Havørn (T)	Stor skallesluger (T)
	Fiskeørn (T)	Blå kærhøg (T)
	Rørhøg (Y)	Vandrefalk (T)
	Plettet rørvagtel (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (TY)	Hjejle (T)
	Pomeransfugl (T)	Almindelig ryle (TY)
	Brushane (Y)	Hvidklire (T)
	Stor kobbersneppe (Y)	Lille Kobbersneppe (T)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Mosehornugle (Y) er ikke til stede i fuglebeskyttelsesområde F43. For trækfuglene er følgende fugle ikke til stede i national eller international væsentlig forekomst: Fiskeørn (T), grågås (T) og almindelig ryle (T) i fuglebeskyttelsesområde F43. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))